

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Sžk/15/2020
Identifikačné číslo spisu: 7018200726
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7018200726.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a z členiek senátu Mgr. Kristíny Babiakovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) v právnej veci žalobcu: W.. G. J., bytom D. XX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Prešov, Masarykova 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 17. mája 2018, č. KaPO 4N 13005/2015-11234/2015, ČRZ: 66243/2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/92/2018 - 48 zo dňa 4. decembra 2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne a správnom súde

1. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 17. mája 2018 č. sp. KaPO 4N 13005/2015 - 11234/2018, ČRZ: 66243/2018 podľa § 14 ods.1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi“) odňal nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi v právnej veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu - Finančného riaditeľstva SR so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, č. 1299173/2015 zo dňa 17. augusta 2015 vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6S/121/2015.

2. Žalovaný uviedol, že rozhodnutím žalovaného sp.zn. 4N 13005/15 - 2573/16-KaPO zo dňa 26. januára 2016 bol žalobcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a následne rozhodnutím sp.zn. 4N 13005/15 - 5295/17 - KaPO zo dňa 19. apríla 2017 bol žalobcovi zmenený ustanovený právny zástupca na advokátku JUDr. Mariannu Lechmanovú. Žalovaný ďalej konštatoval, že 7. marca 2018 mu bolo doručené podanie žalobcu z 1. marca 2018 obsahujúce odvolanie plnomocenstva ustanovenej advokátky v konaniach vedených na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 6S/121/2015 a 6S/10/2016 a žiadosť o zmenu advokáta. Žalobca uviedol, že dôvodom pre odvolanie plnomocenstva boli skutočnosti, ktoré vyvrcholili na pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach v konaní vedenom pod sp.zn. 6S/121/2015, ktoré sa uskutočnilo 22. februára 2018, keď určená advokátka podľa žalobcu: „nepreukázala kvalifikované právne zastúpenie s primeranou odbornou starostlivosťou v záujme ochrany práv klienta v súlade s jeho pokynmi, čo vyústilo do otvoreného postoja voči klientovi ohľadom vznesenej námietky zaujatosti a ďalšie.“ Žalobca tvrdil, že voči splnomocnenej advokátke stratil dôveru (a to nielen v tejto veci), preto jej musel odvolať plnomocenstvo a požiadať o zmenu advokáta. Aj ustanovená advokátka kontaktovala žalovaného telefonicky dňa 8. marca 2018 a zaslala elektronicky oznámenie adresované žalobcovi, z ktorého vyplýva, že sa o odvolaní plnej moci dozvedela až priamo na súdnom pojednávaní v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 6S/10/2016, pričom jej na súde oznámili aj to, že žalobca jej odvolal plnú moc aj vo veci vedenej pod sp.zn. 6S/121/2015 a požiadal centrum o zmenu advokáta. Žalovanému oznámila, že odvolanie plnomocenstva oprávnenou osobu jej doručené nebolo. Z dôvodu straty dôvery k jej zastupovaniu vypovedala plnú moc vo všetkých konaniach, v ktorých jej bolo žalobcom ako advokátke udelené. Žalovaný vyzval žalobcu výzvou zo 4. apríla 2018, aby uviedol konkrétne dôvody, pre ktoré odvolal plnomocenstvo JUDr. Marianne Lechmanovej a vyjadril sa aj ku všetkým skutočnostiam uvedeným v jej podaniach. Vyjadrenie žalobcu bolo žalovanému doručené 9. mája 2018. Žalovaný konštatoval, že z vyjadrení advokátky, ani z vyjadrení žalobcu nevyplývajú objektívne dôvody, pre ktoré by mal žalobca stratiť dôveru k určenej advokátke, ani nedokazujú, aby táto nepostupovala vo veci, v ktorej bola ustanovená s primeranou odbornou starostlivosťou. Zároveň žalovaný uviedol, že konštatovanie žalobcu o nepripravenosti ustanovenej advokátky na pojednávanie, o oneskorenom zasielaní zápisníc, o ktoré požiadal, o „nekvalifikovaných“ a „slabých“ stanoviskách advokátky nemôže vyhodnotiť ako predpoklady pre použitie § 14 ods.1 písm. a) a § 12 ods.2 zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, pretože v predmetných ustanoveniach zákona sa o kvalite právnych služieb poskytovaných ustanoveným advokátom nepojednáva ako o predpokladoch pre odvolanie plnej moci oprávnenou osobou a opísané správanie nie je nečinnosťou a ani nevyjadruje vzťah k protistrane. V prípade, ak žalobca mal pochybnosti o kvalite poskytovaných právnych služieb, jeho právo bolo požiadať centrum o zmenu ustanoveného advokáta bez toho, aby mu odvolal plnú moc. Žalovaný mal za to, že žalobca nepreukázal nečinnosť advokáta a ani jeho vzťah k protistrane, ktoré by ho zmocnili k odvolaniu plnej moci pred tým, než požiadal centrum o zmenu ustanoveného advokáta. Žalovaný konanie žalobcu vyhodnotil ako jeho nesúčinnosť, s tým, že jeho rozhodnutie odvolať plnú moc je kľúčové aj pre ustanoveného advokáta, ktorý proti jej výslovne prejavenej vôli nemôže vo veci, v ktorej bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci, ďalej postupovať. Zároveň zhodnotil, že žalobca odvolal určenému advokátovi plnú moc na základe subjektívnych dôvodov, čím zmaril účel rozhodnutia centra - poskytnutie právnej pomoci v konkrétnom prípade a to za situácie, že žiadosť o zmenu ustanoveného advokáta bola žalovanému adresovaná až po odvolaní plnej moci. V závere zdôraznil, že zákon o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi určuje, že po odvolaní plnej moci ustanovenému advokátovi oprávnená osoba nemá nárok na určenie iného advokáta, keďže neboli naplnené predpoklady zákona, teda nedošlo k preukázaniu nečinnosti a ani vzťahu k protistrane u ustanoveného advokáta.

3. Včas podanou správnu žalobou žalobca žiadal preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného, toto rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. V žalobe zdôraznil, že žalovaný aj v tejto právnej veci: „preukázalo len šikanovanie a ďalšie účelové finančné poškodzovanie žiadateľa o právnu pomoc, zavádzanie. V podstate ide o hrubú manipuláciu s faktami, zavádzaním - čo je pre Centrum - jav permanentný. Rozhodnutie Centra je úplne zmätočné, nepreskúmateľné aj z týchto dôvodov:

- odôvodnenie odňatia nároku na poskytnutie právnej pomoci zakladá Centrum vo väčšej miere len na vyjadreniach JUDr. Marianny Lechmanovej,
- vyjadrenia určenej advokátky sú zavádzajúce, založené na klamstve určenej advokátky, a to z týchto dôvodov:
 - už pri podpise plnomocenstva a dohody o poskytovaní právnej pomoci, kde určená advokátka zmeškala lehotu;
 - určená advokátka sa pre centrum vyjadrila a uviedla iba to, čo jej vyhovovalo, neuviedla, že pri podpísaní plnomocenstva odmietla od žiadateľa celý žurnalizovaný spis;
 - určená advokátka na prvom vytyčenom pojednávaní na deň 22. februára 2018 o 9.00 hod. prišla nepripravená, nevedela ani o akú právnu vec ide a v miestnosti vyslovila jednu vetu, nevedela obhájiť uvedené dôvody v žalobe a z tohto dôvodu požiadala žalobcu o toto vyjadrenie;
 - vo svojich vyjadreniach ako aj telefonických kontaktoch určená advokátka neuvádza ani tú skutočnosť, že listom zo dňa 8. marca 2018 okrem nepravdivého konštatovania ohľadom súdnych konaní sa uvádza aj táto veta: „Akceptujem vaše rozhodnutie a uvádzam, že z dôvodu straty dôvery Vás nemôžem zastupovať ani v ďalších právnych veciach, v ktorých ste mi udelili Plnomocenstvo a týmto Vám Plnomocenstvo vo všetkých konaniach, v ktorých bolo mne ako advokátke udelené, vypovedám“;
 - okrem uvedeného určená advokátka klame, že odvolanie Plnomocenstva jej nebolo doručené, napriek tomu, že jej bolo zasielané doporučene;
 - vyššie uvedený list sa W.. G. J. späť nevrátil, stratil sa ?! alebo opätovne klame určená advokátka JUDr. Lechmanová ???!;
 - toto odvolanie Plnomocenstva bolo doručené spolu so žiadosťou o zmenu advokáta centru - ani centrum to nedostalo ??? ;
 - asi z tejto trojice (3) to bolo doručené iba Krajskému súdu v Košiciach !!! ;
 - ďalšou závažnou skutočnosťou je, že určená advokátka neposkytovala kvalifikované právne služby, nakoľko tieto služby, ktoré mala poskytovať určená advokátka, poskytoval sám žiadateľ určenej advokátke.“

4. Žalobca ďalej namietal, že žalovaný opätovne preukázal voči žiadateľovi svoju zaujatosť a v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza iba veci vytrhnuté z kontextu a robí tak advokátke obhajcu. Upríamal pozornosť súdu na to, že v tejto právnej veci centrum odníma nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi a v takej istej právnej veci Finančné riaditeľstvo SR zo dňa 8. septembra 2016 mení rozhodnutie, kde bola určená JUDr. Lechmanová a určuje iného advokáta. Poukázal aj na to, že žalovaný odníma nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi v právnej veci, kde členom senátu je JUDr. Milan Konček, a určená advokátka práve tomuto členovi senátu odmietla vzniesť námietku zaujatosti. Poukázal aj na správanie sa advokátky, ktorá po tom, čo žalobca vzniesol námietku zaujatosti, opustila pojednávaciu miestnosť a nechala svojho klienta na pojednávaní samého. Vytýkal právnej zástupkyňi aj to, že všetky písomné podania z Krajského súdu v Košiciach obratom zasielala žalobcovi na vyjadrenia, resp. na iný postup a žalovanému vytýkal, že v odôvodnení rozhodnutia neuvádza, že bola podaná žiadosť o zmenu advokáta, čo žalovaný vyhodnotil ako klamstvo. Z týchto podstatných dôvodov preto považoval rozhodnutie žalovaného „za zmätočné, nepreskúmateľné z nedostatku dôvodov, keď odôvodnenie je nedostačujúce a nedáva zákonný podklad pre výrok rozhodnutia“. Tvrdil, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného boli porušené jeho práva, pretože rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánu verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo nemá v nich oporu. Tvrdil, že došlo aj k podstatnému porušeniu ustanovení v konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré má za následok vydanie nezákonného rozhodnutia, čím žalobca uplatnil zrušovacie dôvody podľa ustanovenia § 191 ods.1 písm.c/, d/, e/,f/, g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). V správnej žalobe žalobca namietal aj to, že rozhodnutie žalovaného obsahuje nesprávne poučenie o možnosti preskúmania rozhodnutia správnym súdom, ktoré je v rozpore so znením § 181 ods.1 SSP.

5. Žalovaný navrhol, aby správny súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Mal za to, že žalobou napadnuté rozhodnutie je zákonné a v plnom rozsahu preto trval na skutkových a právnych záveroch

uvedených v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia. Opätovne poukázal na to, že žalobca mal najprv požiadať o zmenu advokáta a až potom, ako by sa preukázala dôvodnosť jeho pochybností o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany jeho práv, bol oprávnený túto plnú moc odvolať. Za situácie, že oprávnená osoba, ktorej bol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci odvolá plnú moc určenému advokátovi, žalovaný nemal inú možnosť, ako nárok na poskytovanie právnej pomoci odňať z dôvodu nesúčinnosti. Žalovaný sa o tom, že žalobca odvolal určenému advokátovi plnomocenstvo dozvedel z podania, ktoré mu došlo dňa 7. marca 2018, a následne túto informáciu potvrdila aj zástupkyňa žalobcu dňa 8. marca 2018. K skutočnosti, že žiadateľ požiadal o zmenu advokáta sa žalovaný vyjadril v preskúmanom rozhodnutí v jeho odôvodnení v ods. 3, čo zjavne žalobcovi ušlo. Vzhľadom na to, že žalobca pristúpil k odvolaniu plnej moci, zo strany žalovaného tak nebola možnosť sa jeho žiadosťou zaoberať. Žalovaný poukázal na právne závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2Sp/42/2015, kde rozhodnutie žalovaného o odňatí nároku bolo potvrdené. V závere vyjadrenia žalovaný vyslovil názor, že žalobcovi umožnil realizáciu jeho ústavného práva v zmysle čl. 46 Ústavy SR, avšak žalobca svojím konaním sa tohto práve de iure vzdal. Realizácia ústavného práva v zmysle vyššie označeného článku Ústavy SR má podľa žalovaného určité hranice, čo je vyjadrené aj jeho samotným znením - rámec poskytnutia právnej pomoci prostredníctvom štátom „plateného“ právneho zástupcu v civilnom konaní určuje zákon (v danom prípade zákon o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi).

6. Žalobca v replike zo dňa 19. februára 2019 k vyjadreniu žalovaného namietal, že žalovaný sa vo svojom vyjadrení k podanej správnej žalobe v podstate ani nevyjadril a čo sa týka žiadosti o zmenu advokáta, tak túto podala sama advokátka JUDr. Marianna Lechmanová, ktorej bola doručená obálka s odvolaním plnomocenstva zo dňa 1. marca 2018, teda v tejto veci nešlo o nesúčinnosť zo strany žalobcu, ale o neochotu právnej zástupkyne ho kvalifikovane a právne zastupovať. Uviedol, že dôkazy o opodstatnenosti odvolania plnomocenstva advokátke predloží priamo na pojednávaní, kde sa preukáže, kto komu poskytoval právne služby a za akých podmienok. Vzhľadom na nesprávny postup žalovaného tento spolu s JUDr. Mariannou Lechmanovou neumožnili realizáciu žalobcovho ústavného práva v zmysle čl. 46 Ústavy SR. V závere repliky žalobca vyslovil názor, že žalovaný ustanovením tejto advokátky nesledoval poskytnutie právnej pomoci žalobcovi, ale naopak sa snažil kryť kadejaké podvody, zločiny, aby sa žalobca nedovolal a nemal prístup k spravodlivosti. Žalobca musel nevyhnutne konať tak, aby nebola spôsobená ďalšia škoda.

7. Žalovaný sa k podanej replike duplikou nevyjadril.

8. Správny súd na nariadenom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 4. decembra 2019 dospel k záveru o nedôvodnosti správnej žaloby, preto túto podľa § 190 SSP zamietol.

9. Vzhľadom na neprítomnosť žalobcu a neprítomnosť zástupcu žalovaného na nariadenom pojednávaní súd v súlade s ust. § 114 SSP konal v neprítomnosti účastníkov konania, resp. ich zástupcov, vo veci vykonal potrebné dokazovanie a vo veci rozhodol rozsudkom. Žalobca zaslal správne súdu písomné podanie zo dňa 2. decembra 2019, doručené súdu dňa 3. decembra 2019 označené ako „Žiadosť o odročenie pojednávania vytýčeného na deň 04. 12. 2019 o 11.40 hod. - ospravedlnenie z pojednávania“, ktorým žiadal o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov v zmysle ust. § 115 SSP špecifikovaných: „1. úraz maloletého syna C., ktorý sa mu stal dňa 01. 12. 2019; 2. zhoršený zdravotný stav manželky - zdravotné dlhodobé problémy s chrbticou; 3. starostlivosť o týchto dvoch členov rodiny a starostlivosť o ďalšieho syna G. - vypravádzanie do školy, nakoľko je dochádzajúcim žiakom ZŠ. Z vyššie uvedených dôvodov žiadam o odročenie pojednávania vytýčeného na deň 04. 12. 2019 o 11.40 hod. a určenie iného termínu pojednávania, na ktorom sa chcem zúčastniť. Nesúhlasím s pojednávaním bez mojej prítomnosti. Zároveň Vám oznamujem, že nevyhovuje čas pojednávania, najskôr sa môžem dostaviť o 9.30 hod., iné spojenie nemám.“

10. Správny súd na pojednávaní konštatoval, že predvolanie na toto pojednávanie bolo žalobcovi doručené dňa 28. októbra 2019 a žalobca tvrdené dôvody podrobnejším spôsobom neodôvodnil a ani

ich nijako nepreukázal. Za skutočnosť odôvodňujúcu odročenie pojednávania súd nepovažoval ani tvrdenie, že mu nevyhovuje čas pojednávania. Z uvedených dôvodov správny súd nevyužil procesnú možnosť odročenia.

11. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci a tento nárok mu bol priznaný. Následne žalovaný rozhodol o zmene pôvodne ustanoveného advokáta JUDr. Vladimíra Nováka, ktorého nahradila advokátka JUDr. Marianna Lechmanová. Žalobca a táto advokátka uzavreli zmluvu o poskytovaní právnej pomoci a podpísali aj plnomocenstvo na zastupovanie žalobcu v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6S/121/2015.

12. Z obsahu administratívneho spisu ďalej súd zistil, že žalobca zaslal žalovanému písomné podanie zo dňa 1. marca 2018 (doručené žalovanému dňa 7. marca 2018), ktorého prílohou je list označený ako: „Odvolanie plnomocenstva v právnych veciach 6S/121/2015 a 6S/10/2016“ zo dňa 1. marca 2018, ako aj list označený : „Žiadosť o zmenu advokáta“ zo dňa 1. marca 2018. V prvom prípade ide o fotokópiu listiny zaslanej JUDr. Marianne Lechmanovej, z obsahu ktorej vyplýva, že žalobca advokátke odvoláva plnomocenstvo v označených právnych veciach, vedených pod sp. zn. 6S/121/2015 a 6S/10/2016 na Krajskom súde v Košiciach s tým, že rovnopis listu zaslal súdu aj do označených právnych vecí a v prípade listiny označenej ako žiadosť o zmenu advokáta, túto adresoval žalovanému a z jej obsahu vyplýva, že dôvodom odvolania plnomocenstva sú viaceré skutočnosti, ktoré vyvrcholili na pojednávaní dňa 22. februára 2018 na Krajskom súde v Košiciach v právnej veci sp. zn. 6S/121/2015. Žalobca v tomto liste výslovne uviedol: „Na tomto pojednávaní splnomocnená právna zástupkyňa (na základe plnomocenstva), nepreukázala kvalifikovane právne zastúpenie s primeranou odbornou starostlivosťou v záujme ochrany práv klienta v súlade s jeho pokynmi (porušenie III. 1., 2., 3. zmluvy o poskytovaní právnej pomoci), čo vyústilo do otvoreného postoja voči klientovi ohľadom vznesenej námietky zaujatosti a ďalšie. Strata dôvery voči splnomocnenej advokátke (nielen v tejto veci na pojednávaní dňa 22. 02. 2018) spôsobilo, že klient na túto skutočnosť musí reagovať odvolaním plnomocenstva a žiadosťou centra o zmenu advokáta. Pre bližšie a ďalšie konkrétne dôvody odvolania plnomocenstva a žiadosti o zmenu advokáta, je žiadateľ pripravený centru toto doplnením zdôvodniť.“ Žalovaný na toto podanie žalobcu reagoval listom zo dňa 4. apríla 2018 označeným ako: „Oznámenie o začatí konania o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci a výzva na vyjadrenie“ a vyzval žalobcu, aby sa písomne v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadril, z akého konkrétneho dôvodu odvolal plné moci určenej advokátke v oboch vyššie uvedených veciach vedených žalovaným. Zároveň bol poučený, že ak sa v stanovenej lehote písomne nevyjadrí, žalovaný podľa § 14 zákona o právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi rozhodne o odňatí nároku. Žalobca na tento list reagoval rozsiahlym podaním z 2. mája 2018 označeným ako „Vyjadrenie k listu centra (Mgr. Štefanová) zo dňa 04.04.2018 označené: Oznámenie o začatí konania o odňatí nároku na poskytovanie právnej pomoci a výzva na vyjadrenie“ v ktorom opísal procesný postup advokátky v predmetných veciach a zhodnotil, že postup JUDr. Lechmanovej nebol o nič lepší ako postup predchádzajúceho advokáta JUDr. Nováka. Poukázal aj na list tejto advokátky z 12. marca 2018, v ktorom uviedla, že nemôže zastupovať žalobcu ani v ďalších veciach, v ktorých jej bola udelená plná moc a že vo všetkých právnych veciach zastupovanie žalobcu ukončila. Administratívny spis žalovaného obsahuje aj email JUDr. Marianny Lechmanovej adresovaný žalovanému, z obsahu ktorého vyplýva, že na pojednávaní pred súdom dňa 8. marca 2018 sa dozvedela, že žalobca jej odvolal plné moci udelené vo veciach sp. zn. 6S/10/2016 a 6S/121/2015 a preto z dôvodu straty dôvery už žalobcu nemôže ďalej zastupovať v žiadnom zo súdnych konaní, v ktorých mu bola centrom ustanovená za zástupkyňu. JUDr. Marianna Lechmanová, advokátka zaslala Centru právnej pomoci na vedomie aj list zo dňa 8. marca 2018 adresovaný žalobcovi, v ktorom uviedla, že dňa 8. marca 2018 sa dozvedela na súdnom pojednávaní v právnej veci vedenej pod sp.zn. 6S/10/2016 na Krajskom súde v Košiciach, že jej bolo odvolané plnomocenstvo na zastupovanie v súdnom konaní a žalobca zároveň požiadal centrum právnej pomoci o zmenu advokáta. Dozvedela sa, že plnomocenstvo jej bolo odvolané aj vo veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 6S/121/2015. Zároveň vyhlásila, že odvolanie plnomocenstva žalobcom jej doručené nebolo, avšak akceptuje rozhodnutie klienta a uvádza, že z dôvodu straty dôvery ho nemôže naďalej zastupovať ani v ďalších právnych veciach, v ktorých jej bolo udelené plnomocenstvo, preto vo všetkých konaniach, v ktorých jej bolo plnomocenstvo ako advokátke udelené vypovedá.

13. Žalovaný následne rozhodol preskúmaným rozhodnutím tak, že s poukazom na ustanovenie § 14 ods.1 písm. a) a § 12 ods.2 zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi odňal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci.

14. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania správny súd dospel k záveru, že postup žalovaného pri vydávaní preskúmaného rozhodnutia bol v súlade so zákonom aj samotné rozhodnutie žalovaného plne zodpovedá príslušným ustanoveniam zákona o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a preto sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi, ktoré viedli správny orgán k preskúmanému rozhodnutiu. Správny súd poukázal na to, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovanému dňa 7. marca 2018 bolo doručené podanie žalobcu z 1. marca 2018, v ktorom odvolal plnomocenstvá právnej zástupkyne v označených veciach a zároveň žiadal o zmenu advokáta v predmetných konaniach. V konaní pred administratívnym orgánom nebolo preukázané, aby právna zástupkyňa vo veci, v ktorej bola určená za zástupkyňu v tomto konaní bola nečinná, prípadne, že by bol preukázaný vzťah tejto advokátky k protistrane. Pochybnosti žalobcu o tom, že advokátka v danej veci nepostupovala s primeranou odbornou starostlivosťou, prípadne nesúhlas žalobcu s jednotlivými žalobcom opísanými procesnými úkonmi právnej zástupkyne v konaní pred súdom podľa názoru súdu nemožno hodnotiť ako jej nečinnosť a tiež nepreukazujú ani žiaden vzťah tejto advokátky k protistrane. Žalobca tak odvolal plnomocenstvo právnej zástupkyne výslovne zo subjektívnych dôvodov, čím stratil nárok na poskytovanie právnej pomoci prostredníctvom určeného právneho zástupcu. Správny súd dodal, že ak žalobca mal dôvodné pochybnosti o kvalite poskytovaných právnych služieb ustanovenou advokátkou, tak tieto pochybnosti mal preukázať žalovanému (samotné tvrdenie však nepostačuje) a to objektívnymi dôkazmi. Takéto objektívne dôkazy, ktoré by nasvedčovali, že možno mať dôvodné pochybnosti o kvalite právnych služieb zo strany JUDr. Lechmanovej však žalobca nepredložil žalovanému do administratívneho spisu ani neskôr (t. j. po odvolaní plnomocenstva) a nie sú označené a nevyplývajú ani z obsahu podanej správnej žaloby.

15. Správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobcu, že v rozhodnutí žalovaného je uvedené nesprávne poučenie o prípustnosti správnej žaloby do 15 dní odo dňa jeho doručenia, pretože zákon o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi ako špeciálny zákon vo vzťahu k správne súdnemu poriadku v ustanovení § 14 ods. 2 tohto zákona výslovne uvádza, že proti rozhodnutiu o odňatí poskytovania právnej pomoci je možné podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia takéhoto rozhodnutia.

16. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania rozhodol správny súd tak, že účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech celkom ani z časti a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložení trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

II.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

17. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca (sťažovateľ) včas kasačnú sťažnosť. Odkázal na kasačnú sťažnosť, ktorú podal voči rozsudku toho istého správneho súdu v konaní 7S/89/2018 a odkázal na dôvody v nej uvedené.

18. Dodal, že podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol aj dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, že súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd sa podľa neho stotožnil s absurdným rozhodnutím žalovaného, ktoré je výsmechom. Súd nedostatočne posúdil a preskúmal zákonnosť rozhodnutia, je založené na rovnakom základe ako rozhodnutie žalovaného, čo je samo o sebe dôvodom na spochybnenie jeho zákonnosti. Uviedol, že dôkazy uvedené v tejto kasačnej sťažnosti majú potenciál spôsobiť zrušenie napadnutého

rozsudku. Záverom požiadal, aby si kasačný súd vyžiadal úplný žurnalizovaný spisový materiál súdu i centra, ako aj kasačnú sťažnosť v konaní sp. zn.: 7S/89/2018. Žiadal, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec na nové konanie a žiadal náhradu trov celého konania.

19. Ku kasačnej sťažnosti sa podaním zo dňa 27. apríla 2020 vyjadril žalovaný. Poukázal na to, že sťažovateľ žiadne dôkazy v kasačnej sťažnosti neuviedol. S napadnutým rozsudkom sa stotožnil a dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. septembra 2016, v ktorom bolo potvrdené rozhodnutie krajského súdu v obdobnej veci - s rovnakými účastníkmi a s rovnakým skutkovým aj právnym základom. Kasačnú sťažnosť žiadal ako nedôvodnú zamietnuť.

20. Na uvedené podanie reagoval žalobca vyjadrením zo dňa 18. júna 2020 a zotrval na svojich doterajších tvrdeniach.

III.

Posúdenie kasačného súdu

21. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3 S a bola v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

22. Kasačný súd dodáva, že pri posúdení veci vychádzal aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Keďže odo dňa 1. augusta 2021 došlo k prechodu kompetencií zo správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, vychádzajúc z účelu zabezpečenia kontinuity rozhodovacej činnosti, z právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní založených aj na ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít (§ 5 ods. 1 SSP v spojení s čl. 2 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) sa kasačný súd naďalej považuje za viazaný doterajšou rozhodovacou činnosťou správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

23. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

24. Kasačný súd v prvom rade uvádza, že je povinnosťou sťažovateľa presne špecifikovať kasačné dôvody a tieto relevantne podložiť. Aj keď v prípade sťažovateľa ide o výnimku z povinného zastúpenia advokátom (§ 449 ods. 2 písm. c) SSP), neznamená to, že kasačný súd je povinný za neho sťažnostné dôvody vyhľadávať. Konkrétne, pokiaľ sťažovateľ v kasačnej sťažnosti odkázal na kasačnú sťažnosť podanú v inom konaní a žiadal, aby si ju kasačný súd zaobstaral, kasačný súd uvádza, že toto nie je jeho povinnosťou a sťažovateľovi nič nebránilo tento dokument vo vlastnom záujme predložiť. Kasačný súd preto vychádzal zo sťažnostných dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti podanej v tomto konaní a v ich rozsahu rozhodnutie správneho súdu preskúmal.

25. Kasačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi správneho súdu a považuje ich za riadne a správne odôvodnené. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ v zásade opakuje svoje tvrdenia, ktoré už uviedol aj v žalobe a správny súd sa nimi podrobne zaoberal vo väzbe na spisový materiál.

26. Kasačný súd zdôrazňuje, že pokiaľ mal žalobca výhrady ku konaniu ustanovenej advokátky, mal tieto najskôr uviesť žalovanému, riadne ich podložiť a požiadať o zmenu advokáta. V uvedenej veci je nesporné, že takto nepostupoval, plnú moc advokátke vypovedal a až následne spochybňoval kvalitu jej práce žalovanému. Uvedené konanie žalovaný a aj správny súd správne vyhodnotili ako nesúčinnosť, ktorá je zásadnou prekážkou poskytovania bezplatnej právnej pomoci. Rovnako sa kasačný súd stotožňuje aj so záverom žalovaného a správneho súdu, že v danom prípade nenastali ani dôvody, pre ktoré by mal žalovaný pripustiť zmenu ustanovenej advokátky aj bez návrhu.

27. Kasačný súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 7 Sžo/89/2016 zo dňa 27. septembra 2017, ktoré sa týkalo rovnakých účastníkov konania (sťažovateľa aj žalovaného) a rovnakých skutkových okolností - sťažovateľ aj v uvedenom prípade mal za to, že žalovaným ustanovený advokát je nečinný, vypovedal mu plnú moc a následne namietal rozhodnutie žalovaného o odňatí nároku na poskytnutie právnej pomoci. S týmto rozhodnutím sa kasačný súd plne stotožňuje a nepovažuje za dôvodné sa o neho odkloniť.

IV. Záver

28. Kasačný súd konštatuje, že správny súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými pre vec zásadnými námietkami účastníka konania, svoje závery formuloval zrozumiteľne a presvedčivo, pričom sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktorými by spochybnil vecnú správnosť rozsudku správneho súdu. Rozsudok správneho súdu rešpektuje doterajšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. Kasačný súd preto dospel preto k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietnuť.

29. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania z dôvodu neúspechu v konaní. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

